

Właz żeliwny z sygnaturą „Miasto Kraków L.Z.”

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:
1913 - 1928

Miejsce powstania:
Kraków, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:
wys.: 200 mm, sze.: 900 mm, dł.: 930 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane obiektu: domena publiczna. Opis kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL (Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

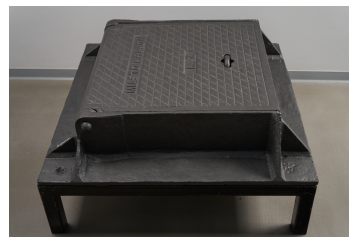
POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 1374/IV/44

SŁOWA KLUCZOWE

Kraków, budownictwo, międzywojnie, przemysł krakowski

OPIS

Właz ma za zadanie zabezpieczać dostęp do studzienki, w której ulokowane są kluczowe elementy różnych podpowierzchniowych systemów infrastrukturalnych, na przykład wodomierz wewnątrz studzienki wodomierzowej lub złącza kabli i światłowodów, ulokowane w studziencie teletechnicznej. Włazy zabezpieczają też wszelkiego typu studzienki w sieciach odprowadzających wodę i ścieki (studzienki rynnowe, drenażowe, kanalizacyjne i tym podobne). Włazy występują w różnych rozmiarach i kształtach oraz mogą być wykonane z różnych materiałów, ściśle wynikających z zastosowania danej studzienki i specyfiki miejsca jej instalacji. Prezentowany obiekt jest typowym przykładem włazów stosowanych w pierwszej połowie XX wieku w sieciach wodociągowo-kanalizacyjnych. Powstał w Polskich Fabrykach Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski SA. Firma ta jest jednym z najstarszych wytwórców maszyn na terenie Polski. Początki przedsiębiorstwa sięgają roku 1804, kiedy Antoni Zieleniewski otworzył w centrum Krakowa kuźnię. Syn założyciela, Ludwik, rozbudowywał firmę otwierając nowe fabryki na terenie miasta. W przeciwieństwie do wielu zakładów przemysłowych założonych w Krakowie w XIX wieku, firma przetrwała okres wojny i PRL. Dziś działa pod nazwą Zakłady Budowy Maszyn i Aparatury im. Ludwika Zieleniewskiego w Krakowie SA, jednak całość produkcji odbywa się w pobliskich Niepołomicach. Ciekawostka: Obecnie coraz częściej prace serwisowo-konserwatorskie przy podziemnych elementach infrastruktury wykonywane są przy użyciu specjalistycznych robotów, zastępujących ludzi, kiedy warunki są trudne i niebezpieczne. Bibliografia: Kuźnica Zieleniewskich, strona Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie, <https://www.mim.krakow.pl/kuznica-zieleniewskich>, dostęp 9.05.2021. Z. Wolfram, „L. Zieleniewski” – to brzmi dumnie!, oficjalna strona Zakładu Budowy Maszyn i Aparatury im. Ludwika Zieleniewskiego w Krakowie 2004, <http://www.zieleniewski.com.pl/27,historia,50>, dostęp 9.05.2021.